

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

OMYA HUSTADMARMOR AS AVD ELNESVÅGEN
Sjøvegen 69
6440 Elnesvågen

Oslo, 3. april 2014

Deres ref.:
Arnstein Amundsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3358
Saksbehandler:
Ole Jakob Birkenes

Revisjonsrapport: Revisjon ved Hustadmarmor AS

Kontrollnummer: 2014.019.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Arnstein Amundsen

Fra Miljødirektoratet:
Ole Jakob Birkenes

Andre deltagere fra virksomheten:
Eva Marie Maalsnes

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Marie Nordby

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Hustadmarmor AS (Hustadmarmor) under sluttmøtet den 28. mars 2014. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 26. - 28. mars 2014. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket ingen avvik og ga 1 anmerkning under revisjonen.

Avvik:

Det ble ikke funnet noen avvik under revisjonen.

Anmerkninger:

Virksomhetens måleprogram med hensyn til utslipp til luft kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

3. april 2014	Ole Jakob Birkenes	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ved miljøvernavdelingen

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: OMYA HUSTADMARMOR AS AVD ELNESVÅGEN	
Organisasjonsnr.: 971709995	Eies av: 912864227
Bransjenr. (NACE-kode): 20.130 - Produksjon av andre uorganiske kjemikalier	

Kontrollert enhet

Navn: Hustadmarmor AS	Anleggsnr.: 1548.0006.01
Kommune: Fræna	Fylke: Møre og Romsdal
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukkerverk	Gebysats: 3
Tillatelse gitt: 31. januar 1994	Sist endret: 15. oktober 2003

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- styringssystem
- utslippskontroll
- farlig avfall
- storulykke
- tillatelse
- energistyring
- kjemikaliehåndtering
- forbudte og strengt regulerte stoffer
- deklarerer til Produktregisteret
- sikkerhetsdatablader
- REACH

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Miljødirektoratet avdekket ingen avvik innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter revisjonen som avsluttet.

4. Gebyr for revisjonen

Hustadmarmor er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 7. februar 2014). Dette betyr at dere skal betale kr. 83 100,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Klima- og miljødepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 1. april 2014. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Det ble ikke funnet noen avvik under revisjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens måleprogram med hensyn til utslipp til luft kan forbedres

Kommentarer:

Virksomheten har tillatelse til utslipp til luft med et døgnmiddel på 25 mg/Nm³ fra to punkter i forbindelse med AF-mølle. Det er montert kontinuerlige støvmålere som kalibreres 1 gang pr. år av et eksternt firma. Gjennomsnittlig utslipp ved normal drift har vært henholdsvis 5 og i underkant av 20 mg/Nm³ og det er implementert varsel ved 20 og alarm ved 25 mg/Nm³. I 2013 var driften på

AF-møllen kun 10 % av kapasiteten og for 2014 er det ikke planlagt bruk av anlegget. Det vil følgelig heller ikke være utslipp.

Dagens måleprogram er noe mangelfullt dokumentert i forhold til målinger av utslipp til luft. Dersom anlegget igjen tas inn i regulær drift bør måleprogrammet oppdateres i henhold til brev fra Miljødirektoratet datert 10. desember 2010 og 16. mai 2012.

8. Andre forhold

Omya Hustadmarmor har i senere år gjennomført et stort prosjekt for å redusere forbruk av vann og har i forbindelse med dette også redusert bruk av kjemikalier og tap av råstoff. Det er i tillegg gjennomført en resirkulering av søl i oppsamlingsrenner noe som igjen har ført til bedre ressursutnyttelse og mindre sannsynlighet for utslipp fra produksjonen. Ved blant annet å fokusere på konsekvensene av å få forurensninger i produktene har virksomheten også sørget for økt bevissthet rundt orden, renhold og avfallssortering.

Miljøovervåking/Måleprogram

Sjødeponi

Virksomheten gjennomfører månedlig inspeksjon ved hjelp av eksternt dykkerfirma for å følge oppfyllingsgrad samt flytte utslippspunkt ved behov. Det gjennomføres også kartlegging ved hjelp av ekkolodd 2 ganger i året. Det gjennomføres et kontinuerlig måle- og overvåkingsprogram i henhold til tillatelsen (15.oktober 2003) hvor effekten av deponeringen vurderes opp mot akseptkriterier som er i samsvar med vårt brev av 02.april 2004 (2002/115). Bedriften har også etablert en ressursgruppe hvor interessenter og faglige ressurspersoner deltar og gir innspill til måleresultater og planer.

Støy

Støymålinger utføres årlig iht. tillatelsen, og siste måling ble utført i august 2013. Ved lossing av råstoff på kaia måles støy, losset mengde, varighet, vind og temperatur kontinuerlig. Sammenligninger av støymålinger har vist at ved støynivå under 62 dB på kaien, vil støygrensen på 50 dB ved boliger sannsynligvis ikke bli overskredet.

Vakttjenesten måler regelmessig støy nattetid ved 6 målepunkter i nærområdet, inkl. boligområder.

Dokumenterte støymålinger viser ikke overskridelser av gjeldende støygrenser. Virksomheten har rutiner for håndtering av nabohenvendelser, som også registreres i avvikssystemet. Det er lenge siden virksomheten har mottatt naboklager på støy.

Som eksempler på gjennomførte tiltak for å redusere støy til ytre miljø ble nevnt:

- størrelse for stein som losses er vesentlig redusert til 70-80 mm for flere år siden
- ved losselomme og omlastingsplass er det satt opp støyskjerm
- nye eller ombygde skip losses på dagtid ved første anløp og støymåles, og støytiltak kreves om nødvendig

Energieffektivisering

OMYA Hustadmarmor arbeider systematisk med energieffektivisering.

Virksomheten opplyste at:

- Energimålingene registreres i en database, spesifikt for enkeltutstyr/prosesser, og 80-85 % av totalt energibruk registreres ved dette systemet.
- Spesifikt energibruk er svært avhengig av produkttype, og det er etablert energibudsjett pr. produkttype.
- God drift med lavt energiforbruk vil også generelt medføre lavere kjemikalieforbruk.
- Energibruk følges opp hver måned og år og er svært viktig for optimal og økonomisk drift.
- Kategorisering mht. potensiale og tekniske muligheter for tiltak er gjennomført.
- Mål for 2014 er å redusere energibruk med 2 % pr. produkt
- Energitiltak inngår i virksomhetens aktivitetsdatabase(CIT), hvor framdriften følges opp, ved månedlige rapporter og gjennomgang 2-4 ganger pr. år.
- Ved nyanskaffelser av utstyr er energieffektivitet et kriterium iht. konsernets standard.

Som eksempler på gjennomførte energieffektiviseringstiltak ble nevnt:

- prosessvalg av maskin ut fra energihensyn
- ombygging av maskinelt utstyr for optimal drift og energibruk
- betydelig prosjekt på nedmalingsmaskiner ble gjennomført i 2008-2010
- frekvensstyring for store møller og pumper
- røreverkprosjekt halverte energiforbruket
- trykkluft-lekkasjesøk utføres ved eksternt firma 2 ganger/år
- turbiditetsmålinger av vann fra sentrifuger for optimal drift
- fokus på "first time right" og unngå reprosessering
- redusert vannforbruk (Hvitvannsprosjektet) ga også energisparing.
- utskifting av lysarmaturer til led-lys i ett bygg evalueres for vurdering av ytterligere tiltak
- overskuddsvarme, bl.a. i damp, utnyttes ved gjenbruk i produksjonen og for oppvarming av bygg

Lavtemperatur overskuddsvarme er tilbudt Fræna kommune, men tiltak er ikke realisert.

Reach/Kjemikaliehåndtering

Hovedproduktet til virksomheten er kalsiumkarbonat som er unntatt registrering i henhold til REACH. Virksomheten har registrert ett stoff som vil være tilstede i et lavvolumprodukt. Evaluering av kjemikalier samt eventuell registrering håndteres av Omya International AG.

Omya Hustadmarmor er i dag ikke importør av kjemikalier til Norge.

Som et ledd i substitusjonsvurderinger av kjemikalier er virksomheten i ferd med å evaluere effekten av produkter som vil gi redusert miljørisiko og som potensielt kan gjøre det lettere å finne alternativ disponering av avgangsmassene.

Storulykkesilsyn

Som følge av at substitusjon til prosesskjemikalier med mindre fare for miljø og lavere mengde/lagerkapasitet for de aktuelle kjemikaliene, er virksomheten meldepliktig iht. storulykkesforskriftens § 6, men ikke lenger omfattet av § 9 med krav om sikkerhetsrapport. OMYA Hustadmarmor AS søkte, i brev datert 7. februar 2014, til DSB om en slik endring. Dette ble bekreftet av DSB 4. mars 2014.

Tidligere ble 2 tanker benyttet til lagring av flotasjonskjemikalier, som er klassifisert som miljøskadelig. I dag kjøpes det inn til en tank med lagerkapasitet 135 tonn. Lagerkapasiteten er 270 tonn for nytt kjemikalium som ikke er klassifisert som miljøfarlig, men klassifisert som meget brannfarlig og er lagret i EX-sikret område.

Forrige tilsyn iht. storulykkeforskriften ble utført av NSO 22.-23.oktober 2013 og funn er beskrevet i rapporten 22. november og besvart i brev fra virksomheten i brev datert 13. desember 2013. Virksomheten har besluttet at de ikke skal ha egne røykdykkere, men at dette behovet dekkes av røykdykkere fra Fræna Brannvesen. Blant flere beredskapsøvelser som er planlagt i 2014 inngår en stor øvelse, hvor bruk av røykdykkere inngår.

Virksomheten opplyste og viste at de har et omfattende styringssystem med:

- forrigling av alle ventiler, som bl.a. hindrer lossing til feil lagertank
- evt. søl ved lossing samles opp og varsles automatisk
- masseballansesystem som varsler lekkasjer utfra nivå og forbruksdata og stenger ned kjemikalieanlegget
- barrierer i styringssystemet funksjonstestes regelmessig etter gitt prosedyre

Forebyggende vedlikehold beskrives og følges opp i vedlikeholdssystemet. Vedlikeholdsplanen er tilstandsbasert og frekvensen vurderes årlig. Behovet for korrektivt vedlikehold på tanker og rørsystem er svært lite.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 27. februar 2014: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 26. mars 2014: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 26. mars 2014 til 28. mars 2014.
  - 13 personer ble intervjuet
  - befaringer til følgende steder:
    - Kjemikalielager
    - Tanklager
    - Produksjon
    - Lager for farlig avfall
- Avsluttende møte 28. mars 2014: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier (klass merk)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier (klass merk)
- Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
- Kandidatlisten (REACH)
- Liste over prioriterte stoffer, prioritetslisten
- REACH vedlegg XVII (begrensninger)
- REACH vedlegg XIV (godkjenninger)

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Hustadmarmor, 26. - 28. mars 2014

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
QHSE Manger	x	x	x	X
Leder Mikro, Lab og Ferdigvare		x	x	X
Leder Driftsstøtte		x	x	X
Vaktmesterassistent		x	x	X
SEQ Systemansvarlig	x	x	x	X
Elektro/Automasjonsleder		x	x	X
SEQ Verneleder/Industrivernleder		x	x	X
Production Performance Group		x	x	X
Automasjon Drift		x	x	X
Verkssjef	x	x	x	X
Innkjøper/Kjemikalieutvalget		x	x	
Manager Mineral Processing	x		X	
Vedlikeholdsplanlegger			x	X

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Ole Jakob Birkenes, revisjonsleder

Marie Nordby, revisor

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved Hustadmarmor, 26. - 28. mars 2014

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

Korrespondanse mellom bedriften og Miljødirektoratet:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 15.10.2003
- Egenrapport 2013
- Generell overvåking av Frænafjorden 2012,24.4.2013, Det Norske Veritas
- Inspeksjonsrapport 2010.101.I.KLIF
- Siste tilsynsrapport fra NSO datert 22.11.2013 med svar fra bedriften 13.12.2013
- Brev til DSB fra Omya: Endring av lagerkapasitet 7.2.2014
- Sikkerhetsrapport (utg 2)- Hustadmarmor AS 30.5.2012

Følgende ble forevist under revisjonen for å verifisere faktiske forhold

- Styringshåndbok OMYA Hustadmarmor AS, plant NOME Elnesvågen 16.6.2013 med underliggende dokumenter
- Organisasjonskart
- Prosessoversikt
- Ledelsens gjennomgang Hustadmarmor (referat) 12.6.2013
- Risikovurdering av miljøaspekt 2013. Sist oppdatert 16.6.2013
- Plan for interne revisjoner 2012
- Måleprogram, ytre miljø, Nome L HK 0027
- Ledelsens gjennomgang, Nome L LE 0002
- Målarbeid Nome L LE 0001
- Miljøaspekt, Kartlegging og vurdering, Nome L HL 0006
- Inntak av kjemikalier, Nome SP IN 2005 WI 18399
- Substitusjon av kjemikalier. Nome L HK WI 17970
- Oppfølging av utslippsrør for deponering av overskuddsmasser , H OP 0011
- Generell avviksbehandling ,Nome S AV 0001
- Støy: Tiltak ved lossing av råstoff fra båter , Nome L HK 0028
- Avfallshåndtering: Mottak og innsamling av spesialavfall , Nome S LA 0005
- Deklarasjonsskjema 8044395: Levering til SAR
- Avfallsplan , Nome L HK 0029
- Avfallsplan for Hustadmarmor Havneterminal , Nome H OR 0003
- Referat fra møte nr 18 i Ressursgruppa , Omya Hustadmarmor As, Elnesvågen 25. juni 2013
- Kalibreringsrapport (Online støvmåler, 19.11.2013)
- Online støvmåling AF-mølle resultater 2013
- Dybdekartlegging av deponiet, rapportnummer 14-08, 3.5.12
- Støymålinger utført av vaktjeneste i nærområdet februar 2014
- Støymålinger ved lossing 13.3, 20.3, 27.3

- Vedlikeholdsmål og strategi , Nome S VE 0003
- Vedlikeholdsrapport Kt44 6.3.2012
- Funksjonstest Kt44 27.3.2014
- Oversikt tankvedlikehold i vedlikeholdsystemet, plan og status
- Øvingsplan 2014, beredskap
- Omya International AG: Chemical Supplier Regulatory Questionnaire
- Omya International AG: Qualification of new Additives-QuonA
- Programoversikt for miljøovervåking 1998-2012